

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky

Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie:	1.1 Premena tradičnej školy na modernú
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou kráľa Svätopluka Šintava
Názov projektu:	Šintava- moderná základná škola s veľkomoravskou tradíciou
Kód ITMS projektu:	26110130112
Aktivita, resp. názov seminára	1.1 Tvorba a inovácia vzdelávacieho programu školy

ZŠ s MŠ kráľa Svätopluka Šintava

Školský vzdelávací program
ISCED 2

UČEBNÉ OSNOVY

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Vypracované podľa: Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2,
Mediálna výchova / 2009

Príloha č.: UO – MV – 5-9 roč.

Časový rozsah výučby: 7. ročník: 2 h týždenne / 66 hodín ročne
8. ročník: 2 h týždenne / 66 hodín ročne
9. ročník: 2 h týždenne / 66 hodín ročne

Vypracoval: Mgr. Zuzana Endelová

Tvorba : jún 2010

Charakteristika učebného predmetu

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnym stáva problém ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality.

Obzvlášť závažná sa ukazuje potreba formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy prednostne na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Mediálna výchova ako predmet na druhom stupni základných škôl smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť - mediálnu kompetenciu zmysluplne t.j. reflektujúco, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Výučba mediálnej výchovy na základných školách má prispieť k tomu, aby žiaci lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú.

Cieľom výučby je podnietiť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov (najmä s nadmerným a neprimeraným výskytom násilia, výskytom sexuality, či inými obsahmi nerešpektujúcimi ochranu ľudskej dôstojnosti...). Mediálna výchova zahŕňa prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, ktorá na jednej strane robí žiakov citlivých pre kvalitné mediálne obsahy a na druhej strane im poskytuje pomoc pri účinnej ochrane pred negatívnymi vplyvmi médií. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Základom je naučiť žiakov chápať reálne, ale i možné mediálne vplyvy na jednotlivca, ale tiež na rôzne aspekty spoločenského diania, a to tak pozitívne ako aj negatívne.

Žiaci by za pomoci výučby mediálnej výchovy mali postupne dokázať nájsť vlastný optimálny spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá ovplyvňujú a využívať médiá ako nástroje pozitívneho ovplyvňovania tejto reality. Žiaci budú vedení k aktívnemu zapájaniu sa do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho kreatívneho potenciálu, ktorý sa prejaví v tvorbe vlastných produktov, resp. v aktívnom zapájaní sa do kolektívnej tvorivej mediálnej práce.

Učebné osnovy sú spracované na princípe ťažiskového média v každom ročníku, nie však výlučne. V siedmom ročníku auditívne médiá (rozhlas, CD), v ôsmom ročníku tlačene médiá (noviny, časopisy), v deviatom ročníku digitálne (internet, CD-ROM, DVD, digitálna TV). Predpokladáme doplnenie v piatom a šiestom ročníku o učivo, kde ťažiskom bude televízia, film a video. Výhodou takéhoto usporiadania učiva je možnosť koncentrovať sa na jedno médium, pričom za päť rokov štúdia by mali žiaci nadobudnúť kompetenciu zaobchádzať so všetkými druhmi médií za predpokladu, že sa predmet začne vyučovať v každom ročníku.

Učivo je usporiadané tak, aby bola zachovaná jeho nadväznosť v ročníkoch vzhľadom na ťažiskový obsah, vymedzené ciele podľa princípu periodického návratu k základným témam na vyššej úrovni, viac do hĺbky. Nadväznosť učiva - aj keď sa predpokladá, nie je až taká silná, aby ročník nebolo možné ponímať ako samostatný súbor. Každý ročník obsahuje témy i podtémy ako aj špecifické ciele, ktoré predstavujú plánovaný, relatívne samostatný súbor vedomostí, intelektových schopností, zručností, postojov pre žiakov.

Učebné osnovy sú rámcové, je v kompetencii učiteľa dopĺňať témy v jednotlivých ročníkoch, pričom bude vychádzať z aktuálnych problémov v oblasti mediálnej výchovy, zohľadňovať žiacke preferencie vo využívaní médií, ich potreby. Žiaci by mali do veľkej miery spoluvytvárať obsah mediálnej výchovy, čo by malo zatriktívniť predmet a žiakov motivovať v ich aktívnej účasti na výučbe.

Ciele učebného predmetu

Na kognitívnej úrovni ide o rozvoj vedomostí a schopností žiakov:

- poznať jednotlivé druhy médií, ich funkcie, vývoj, odlišnosti, spoločenské, ekonomické, technicko-technologické, organizačné a profesijné aspekty ich fungovania
- poznať typy mediálnych produktov a proces ich vzniku
- chápať a kriticky posudzovať mediálne spracovanú a znázorňovanú realitu, používané mediálne výrazové prostriedky a spôsoby usporiadania mediálnych produktov
- diferencovane využívať médiá a ich produkty podľa kvality plnenia ich funkcií (najmä informačnej, mravnej, výchovno-vzdelávacej a zábavnej) a uspokojovania vlastných potrieb

Na úrovni psychomotorickej ide o rozvoj zručnosti žiakov:

- aktívne využívať médiá v procese komunikácie
- produkovať vlastné mediálne príspevky využívajúc svoj kreatívny potenciál
- obsluhovať technické zariadenia a nové technológie médií
- kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie

Na úrovni afektívnej ide o rozvoj schopností a postojov žiakov:

- zaujímať kladný postoj k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum
- odmieťať mediálne obsahy, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu. (predovšetkým nerešpektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a
- spoločenských konfliktov),
- snažiť sa zodpovedným prístupom eliminovať negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť
- dokázať prehodnocovať svoj vzťah k médiám, reflektovať svoje návyky využívania médií, korigovať ich, nahradiť vlastný mediálny konzum alternatívnou zmysluplnou činnosťou (stretnutia s priateľmi, výlety do prírody, športová činnosť, hobby...)

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Žiak by mal získať nasledovné kompetencie:

Základné druhy médií, ich funkcie a vývoj

- 1.1 poznať a odlišovať jednotlivé druhy médií
- 1.2 pochopiť, že médiá existujú za účelom plnenia určitých funkcií najmä informačnej, mravnej, kultúrnej, sociálnej, výchovno-vzdelávacej a zábavnej, plnenia potrieb jednotlivca i spoločnosti
- 1.3 uvedomovať si úlohu médií vo svojom živote, vlastné potreby a motiváciu pri ich využívaní
- 1.4 prehodnocovať svoje postoje voči médiám a ich produktom

- 1.5 využívať určité druhy médií cielene: keď si uvedomuje svoju potrebu informovať sa, vzdelávať sa, zabaviť sa, využiť voľný čas
2. disponovať základným prehľadom o druhoch médií v historickom kontexte a porovnaní
- 3.1 chápať médiá ako inštitúcie, ktoré produkujú mediálne obsahy
- 3.2 poznať organizačné formy televízie (verejno-právnu a súkromnú), chápať rozdiely medzi nimi a ako sa prejavujú v obsahu vysielania
- 3.3 rozlišovať pri vlastnom mediálnom konzume medzi ponukami verejno-právnej a komerčnej televízie; orientovať sa na druhy programov, ktoré sú určené vlastnej vekovej kategórii a majú pozitívny vplyv
- 4.1 poznať v odlišnosti od iných druhov médií osobitosti a zvláštnosti rozhlasu
- 4.2 uvedomovať si akú úlohu plní zvuk a hudba v médiách
- 4.3 reflektovať význam hudby, hudobných médií vo vlastnom živote, motívy využívania auditívnych médií a ich produktov.
5. charakterizovať tlačene médiá v ich odlišnosti od ostatných druhov médií, poznať druhy a typy periodickej tlače
6. chápať digitálne médiá (internet, mobil...) ako informačné a vzdelávacie médium, poznať jeho možnosti v oblasti medziosobnej komunikácie, využívať ho s mierou pre uspokojenie vlastných potrieb

Druhy, typy mediálnych produktov a proces ich vzniku

- 1.1 chápať, že televízne, filmové, rozhlasové, žurnalistické žánre majú typické a ustálené znaky podľa ktorých je možné ich rozpoznať
- 1.2 na príkladoch rozpoznať základné programové typy a žánre v televízii
2. charakterizovať typické prvky filmových žánrov: komédia, akčný film, western, dokumentárny film, science-fiction
3. na príkladoch rozpoznať základné rozhlasové žánre
4. dokázať vyjadriť svoj názor na vybranú tému na internetovom blogu
- 5.2 využívať tlačene médiá ako zdroje informácií, chápať potrebu overovania si informácií z viacerých mediálnych i iných (primárnych i sekundárnych) informačných zdrojov
- 5.3 uvedomovať si potrebu získať objektívne, skutočne významné, pravdivé, nestranné a vyvážené informácie
- 5.4 rozlišovať medzi spravodajským a publicistickým spracovaním témy v médiách, medzi faktickou informáciou a interpretáciou faktu
- 5.5 dokázať informovať o udalosti na základe porozumenia obsahu článku v novinách či časopise
6. poznať profesijné zložky, ktoré sa podieľajú na výrobe a distribúcii filmového diela
7. disponovať prehľadom o náplni práce novinára v rôznych druhoch médií a chápať nevyhnutnosť spíňať osobnostné predpoklady pre výkon tejto profesie
8. popisovať fázy prípravy, tvorby a distribúcie periodika, charakterizovať pracovné činnosti profesionálnej zložky procesu
- 9.1 poznať publikum rôznych druhov médií a vníma rôznorodé motivačné aspekty využívania médií
- 9.2 chápať ako ovplyvňuje záujem publika o mediálne obsahy výšku príjmov v médiách.
- 9.3 poznať spôsoby a význam výskumov využívania mediálneho publika pre médiá a na konkrétnych príkladoch zdôvodniť aký dôsledok majú tieto výskumy na programovú ponuku médií a jej štruktúru.

Mediálna realita a jej účinky na človeka

- 1.1 chápať, že mediálne spracovanie a znázornenie reality podlieha v porovnaní so skutočnosťou vždy zmene a je zámerné
- 1.2 vysvetliť rozdiely v zobrazovaní a interpretácii reality u fiktívnych a dokumentárnych filmových žánroch
- 1.3 chápať a interpretovať symbolicky zobrazený obsah mediálnej reality, znakový systém "reči filmu"
- 2.1 poznať účinky médií (najmä mediálneho násillia) na človeka, reflektovať ich vo vzťahu k vlastnej osobnosti a regulovať svoj mediálny konzum
- 3.1 rozlišovať medzi mediálne zobrazovanými vzormi a reálnymi – uvedomovať si, čo skutočne z človeka robí hrdinu
- 3.2 kriticky hodnotiť mediálne prezentované vzory správania mediálnych hrdinov
- 4.1 hodnotiť obsah filmového diela podľa osvojených kritérií, chápať, že najmä posolstvo filmu a verné zobrazovanie ľudských hodnôt robí dielo hodným sledovania
- 4.2 zaujímať negatívny postoj k prezentácii obsahov, ktoré môžu ohroziť vývin jeho osobnosti (najmä reálne a fiktívne násillie, sexualita...).
- 4.3 identifikovať vo filmových a televíznych dielach pozitívne správanie filmových hrdinov, pozitívne ľudské hodnoty a vyberať si filmy a televízne programy s pozitívnym posolstvom, hodnotným obsahom s vhodné pre vlastnú vekovú kategóriu
- 4.4 sformulovať kritický ohlas na filmové dielo
5. vyjadriť kritický postoj k mediálne prezentovanej realite v televíznych žánroch ako reality šou, soap opery, telenovely, talkšou
- 6.1 rozoznávať hodnoty komunikované v hudobných reláciách, videoklipoch a odlišovať ich od pseudohodnôt
- 6.2 rozpoznávať a hodnotiť mediálne prezentované vzory správania, životný štýl v hudobných videoklipoch
- 7.1 kriticky posudzovať kvalitu obsahovej zložky v časopisoch pre mladých, odhaľovať manipulatívne prvky, ktoré vnucujú určitý obraz ideálneho dievčaťa, či chlapca
- 7.2 selektovane využívať špecializované (pre neho určené) tituly periodických médií, a vyberať si tie, ktoré pozitívne ovplyvňujú jeho osobnosť
- 8.1 rozlišovať medzi pozitívnym a negatívnym vplyvom reklamy
- 8.2 vysvetliť význam sociálnej reklamy pre riešenie spoločenských problémov, či problémov jednotlivcov
- 8.3. identifikovať a zaujať kritický postoj k technikám presvedčovania recipientov v reklame, odhaliť, kedy reklama podporuje vznik konzumných návykov, spôsobov života, vytváranie pseudopotrieb
9. poznať typické znaky multimediálnej reality, chápať jej odlišnosť vo vzťahu ku skutočnosti
- 10.1. vyberať si z počítačových hier a videohier pre svoj konzum tie, ktoré podporujú vlastnú osobnosť (napr. rozvíjajú logické a strategické myslenie) a nemajú na osobnosť negatívny vplyv (s nadmerným výskytom násillia) .
- 10.2 využívať s mierou počítačové hry, videohry a mobilné telefóny

Etika v médiách a ich obsahoch

1. hodnotiť kvalitu moderovania rozhlasových relácií z hľadiska etických kritérií
- 2.1. kriticky posudzovať kvalitu obsahu, využívaných výrazových prostriedkov v bulvárnych tlačných médiách v porovnaní so serióznymi titulmi

- 2.2 analyzovať mediálne texty, nájsť neetické formy správania novinárov, prípady porušenia mediálnej etiky
- 2.3 rozlišovať medzi etickými a neetickými mediálnymi obsahmi v médiách
- 2.4 dokázať sformulovať ohlas na článok s neetickým obsahom a nadviazať kontakt s regulačným orgánom v oblasti mediálnej etiky
- 3. odmietať prezentovanie neetických prvkov programoch typu skrytá kamera, reality šou, zábavné a zábavno-súťažné relácie
- 4. zaujímať negatívny postoj k neetickým obsahom a porušovaniu etiky na Internete, počítačovému pirátstvu

Rámcový učebný plán

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Mediálna výchova	0	0	2	2	2

Pri tvorbe tematicko výchovno-vzdelávacích plánov odporúčame do obsahu mediálnej výchovy v každom ročníku, vhodne implementovať prostredníctvom aktivizujúcich učebných metód nasledujúce prierezové témy:

- Environmentálna výchova – cieľom je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..
- Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.
- Tvorba projektov a prezentačné zručnosti – spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov, ako je komunikovanie, argumentovanie, používanie informácií a práca s nimi, riešenie problémov, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupráca v skupine, prezentácia samého seba.
- Multikultúrna výchova – zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo sa žiaci v škole stretávajú v súvislosti s globalizáciou sveta, so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať.
- Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - cieľom vzdelávania je motivovať žiakov získavať, rozvíjať a utužovať svoje postoje k morálnym hodnotám, poznať prírodné krásy a tradičnú ľudovú kultúru svojho regiónu, osobitne poznať regionálnu históriu a históriu Veľkej Moravy- postavy kráľa Svätopluka
- Ochrana života a zdravia – cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Okrem uvedených prierezových tém odporúčame implementovať do vzdelávacieho procesu Globálne rozvojové vzdelávanie a Finančnú gramotnosť.

- Globálne rozvojové vzdelávanie sa venuje problematike Miléniových rozvojových cieľov OSN: Odstrániť extrémnu chudobu a hlad, Dosiahnuť základné vzdelanie pre všetkých, Presadzovať rovnosť mužov a žien a posilniť rolu žien v spoločnosti, Znížiť detskú úmrtnosť, Zlepšiť zdravie matiek, Bojovať s HIV/AIDS, maláriou a ďalšími chorobami, Zaisťiť udržateľný stav životného prostredia (pitná voda, kvalita života), Budovať svetové partnerstvo pre rozvoj
- Finančná gramotnosť vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzie 1.0 a venuje sa problematike nasledujúcich tém: Človek vo sfére peňazí, Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí, Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb príjem a práca, Plánovanie a hospodárenie s peniazmi, Úver a dlh, Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie.

Stratégie vyučovania predmetu a kritériá hodnotenia

Úlohou učiteľa bude *podnecovať žiakov*:

- samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu k médiám a ich produktom, pričom žiakovi poskytne orientácie, ktoré usmernia tento proces.- rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto zaujíma reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia,
- hodnotiace myslenie, ktoré nájde svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch: selekcii (prijímanie resp. odmietnutie konkrétnych mediálnych obsahov, či médií).

Učiteľ bude vytvárať žiakom priestor pre vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností s využívaním a recipovaním médií a ich obsahov - poznať žiakovu "mediálnu biografiu" bude východiskom akéhokoľvek pedagogického snaženia.

Učiteľ sa bude snažiť priblížiť mysleniu žiakov a odhaliť spôsoby, ako žiaci zaobchádzajú s mediálne prezentovanými významami; bude vytvárať na hodinách situácie, kde žiaci budú konfrontovaní s mediálnymi obsahmi, ktoré sú blízke ich realite, budú môcť vyjadrovať svoje skúsenosti, záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať. Navodenie takejto učebnej klímy je východiskom, aby sa naučili uvedomelejšie vnímať médiá vo vzťahu k vlastnému životu, chápať a predvídať mediálne skutočné, ale i potenciálne vplyvy na vlastnú osobnosť.

Medzi dôležité princípy výučby mediálnej výchovy bude patriť **zážitkovosť**, **aktívnosť** a **komunikatívnosť**.

Učiteľ bude uplatňovať metódy práce, ktoré napomôžu uplatňovaniu týchto princíпов: názorno-demonštračné a praktické metódy na precvičovanie schopností a zručností v kontakte s konkrétnymi druhmi médií a ich výstupmi.

Z metód práce so žiakmi sa bude využívať najmä: vizuálna a akustická demonštrácia, analýza mediálnych produktov (špeciálne miesto zaujíma obrazová analýza pre rozvíjanie vizuálnej kompetencie ako schopnosti porozumieť vizuálnym zobrazeniam a mediálnym významom kódovaným vo vizuálnych symboloch), syntetická metóda, metóda tvorby

modelových situácií, dramatizácia, metódy heuristického charakteru (dialogické a problémové metódy), praktická metóda (návčik zručností).

Popri tradičnej vyučovacej hodine vhodnou *organizačnou formou vyučovania* budú exkurzie do vybraných médií, podľa možností budeme pozývať odborníkov z mediálnej oblasti.

Učiteľ bude *pri plánovaní hodín* vychádzať aj zo záľub žiakov a tiež z aktuálnej úrovne dosiahnutých mediálnych kompetencií (poznatkov, schopností, zručností a postojov). Ďalej sa bude učiteľ prispôsobovať vekovým, ale i psychologickým zvláštnostiam a osobitostiam žiakov, ako aj osobitostiam vyplývajúcim z rozdielnosti pohlavia.

Východiskom bude pochopenie, že dospievajúci využívajú médiá a volia si ich produkty ako filmy, televízne relácie dobrovoľne, spontánne, čo je pre vplyv masmédií na ich osobnosť prvoradé.

Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu bude učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus.

Pri hodnotení žiaka bude prednosťou porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Až v druhom rade je teda hodnotenie porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len (alebo v prvom rade) výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.

Pri hodnotení žiaka bude mať učiteľ na zreteli:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- schopnosť spolupracovať,
- schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom mediálneho jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,
- mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- znalosti oblastí vizuálnej kultúry a médií súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- pochopenie mediálneho diela a schopnosť interpretovať ho,
- znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Kritériá hodnotenia

Mediálna výchova je klasifikovaný predmet. Pri hodnotení použijeme stupeň hodnotenia 1, 2, 3, 4, 5.

Popis stupňov hodnotenia a kritérií na ich dosiahnutie:

výborný Žiak spĺňa kritériá (a – d) na vynikajúcej úrovni:

a) žiak je iniciatívny a tvorivý vo vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,

b) žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti mediálnej kultúry,

c) žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,

d) žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií,

e) žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky,

f) žiak preukazuje vedomosti z oblasti mediálnej kultúry primerané edukačným úlohám

g) žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,

h) žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka

chválitebný Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

dobrý Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

dostatočný Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

nedostatočný Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o mediálne aktivity, neguje vyučovací proces. Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu)

Záverečné hodnotenie odporúčame podmieniť:

- vypracovaním individuálnych a skupinových projektov,
- absolvovaním testov, 2 testy – 1. polrok, 2 testy 2. polrok (po 2 tematických celkoch)
- V prípade neabsolvovania testu, ústna odpoveď

Pri hodnotení odporúčame hodnotiť vypracovanie projektov napr. :

Prehľad odporúčaných projektov Mediálna výchova 7., 8., 9. ročník		
Ročník	Téma projektu	Priebeh projektu (očakávania)
7.	Moje obľúbené rádio	Napísať charakteristiku vybraného rádia, logo, pre koho je určené, relácie obsahujú štruktúru.
	Tvorba rozhlasovej relácie	Vybrať si tému rozhlasovej relácie, vytvoriť a odvysielať reláciu v školskom rozhlase.
8.	Správa alebo komentár	Napísať správu o školskej udalosti, uverejniť v školskom, alebo obecnom časopise.
	Tvorba školského - obecného periodika	V skupinách pripraviť príspevky do školského a obecného časopisu.
9.	Internet	Predstaviť svoju obľúbenú internetovú stránku.
	Vlastný mediálny produkt	V skupine vytvoriť elektronický časopis, audio a videozáznam. Zavesiť na web.

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

Obsahový a vzdelávací štandard 7. ročník 2 hod. týždenne/ 66 hodín ročne		
Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Charakteristické znaky zvukových médií v porovnaní s inými médiami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Základné druhy masmédií, ich spoločenský význam</i> • <i>Rozhlas, ako prostriedok masovej komunikácie založený na akustickom a auditívnom princípe</i> • <i>Rozhlas a jeho špecifické znaky</i> • <i>Rozhlasové špecifiká v porovnaní s iných médiami</i> • <i>Počiatky a súčasnosť rozhlasového vysielania</i> <i>História vzniku rozhlasu vo svete a u nás.</i> • <i>Vývoj technológií nahrávania a reprodukcie slova a hudby v rozhlase</i> • <i>Zvukový princíp rozhlasového vysielania.</i> • <i>Súčasná možnosti technického záznamu zvuku.</i> 	<p>Pochopiť základnú charakteristiku a princíp fungovania rozhlasovej komunikácie, rozlišovať teoretické i praktické rozdiely v pojmoch rozhlas, rozhlasové vysielanie, rádio.</p> <p>Vnímať špecifiká rozhlasovej komunikácie v porovnaní s inými médiami, uvedomiť si podstatu rozhlasového princípu zvukovosti s jednoznačným pôsobením slova a hudby</p> <p>Poznať stručnú históriu rozhlasu vo svete i u nás.</p> <p>Vnímať charakteristické znaky zvukovej technológie rozhlasovej nahrávky v súčasnosti v porovnaní s minulosťou, pochopiť výhody moderných zvukových nosičov v porovnaní so staršími predchodcami.</p>
Funkcia zvuku, hudby v médiách	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Význam hudby v živote človeka</i> • <i>Hudba, zvuk ako súčasť mediálnych obsahov.</i> • <i>Hudba ako vyvolávateľ estetických citov a zdroj emocionálnych zážitkov.</i> • <i>Hudba a zvuk ako súčasť mediálnych obsahov</i> • <i>Úloha hudby a zvukových efektov v dramaturgii filmového diela</i> • <i>Význam hudby, hudobných médií pre život mladého človeka.</i> 	<p>Pochopiť význam hudby pre človeka a jej pôsobenie na prijímateľa a konzumenta.</p> <p>Vnímať špecifiká hudobnej komunikácie v súvislosti s masmédiami, uvedomiť si podstatu hudobného pôsobenia v rámci dvoch možností prezentovania a vnímania hudby: hudba v reprodukovanej podobe a v priamej podobe "na živo".</p> <p>Poznať, akú konkrétnu a nezastupiteľnú úlohu plní zvuk a hudba v jednotlivých médiách.</p> <p>Vnímať hudbu sprostredkovanú médiami ako výrazový prostriedok, s jednoznačným pôsobením zvuku a hudby na nás - teda uvedomiť si, ako vplýva hudba prostredníctvom médií na vlastný život, na osobnosť, na emócie</p>

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moje obľúbené rádio, moja obľúbená rozhlasová relácia	<ul style="list-style-type: none"> • Verejno-právne a komerčné rozhlasové stanice na Slovensku • Obsah rozhlasového vysielania • Rozhlasové žánre. • Ako vzniká rozhlasová relácia? 	<p>Vysvetliť duálny systém - verejnoprávny a komerčný princíp rádii, Rozoznať základný rozdiel v programovej ponuke Slovenského rozhlasu a súkromných rádii.</p> <p>Pochopiť základné princípy rozhlasového spravodajstva a rozhlasovej publicistiky</p> <p>.Charakterizovať rozhlasové spravodajské a publicistické žánre a vysvetliť rozdiely medzi nimi</p> <p>Selektovať z početnej ponuky rádii podľa programovej štruktúry a zamerania rádia kvalitné a zaujímavé relácie.</p> <p>Neinklinovať vo svojom konzume výlučne k jednému rádiu.</p>
Redaktor a moderátor v rádiu	<ul style="list-style-type: none"> • Profesia rozhlasový redaktor a moderátor • Špecifická profesie rozhlasového redaktora a moderátora. • Tvorivá práca rozhlasového redaktora a moderátora • Pohľad do náplne práce a organizácie dňa redaktora, moderátora 	<p>Pochopiť základnú charakteristiku a súvislosti rozhlasovej profesie redaktora a moderátora, ich významný podiel na rozhlasovom vysielaní.</p> <p>Rozpoznať princípy a vzájomné väzby rozhlasovej tvorby redaktora, vnútornú štruktúru tvorivej práce redaktora a moderátora a jej organizáciu.</p> <p>Rozoznať kvalitné / nekvalitné pôsobenie rozhlasového moderátora a redaktora na poslucháča v zmysle zásad spisovného jazyka, štýlu a etických noriem.</p> <p>Vytvárať si vlastný názorový model, kritické stanovisko k počúvaným reláciám v súvislosti s osobnosťou redaktora a moderátora.</p> <p>Pochopiť princíp fungovania spätnej väzby zo strany prijímateľa – poslucháča</p>
Zábavné a zábavno-súťažné relácie v televízii	<ul style="list-style-type: none"> • Zábavné relácie a programy v televízii • Obsah relácií • Dodržiavanie etických kritérií na obsah • Zábavno-súťažné relácie • Vedomostno-zábavné relácie • Prostriedky, ktoré sa využívajú v reláciách na vzbudenie zábavy. 	<p>Žiak zaujíma hodnotiaci postoj k zábavným a zábavno-súťažným reláciám v televízii podľa plnenia ich mravnej a výchovno-vzdelávacej funkcie.</p> <p>Pri sledovaní zábavných a zábavno-súťažných relácií dokáže rozlišovať medzi kvalitnou a nekvalitnou zábavou.</p> <p>Selektuje televízne zábavné relácie, pričom uprednostňuje tie, ktoré nepoužívajú nadávky, urážky, zosmiešnenia, sexuálne narážky</p>
Ako sa stať hudobnou hviezdou?	<ul style="list-style-type: none"> • Ako vznikajú hudobné "hviezdy"? • Úloha médií pri vytváraní hudobných hviezd. • Súťažné televízne relácie typu PopStar, Slovensko hľadá SuperStar. • Mediálne prezentované vzory 	<p>Žiak si uvedomuje úlohu médií, hudobných vydavateľstiev, produkčných firiem pri tvorbe hudobných hviezd.</p> <p>Žiak rozpoznáva neetické prvky v programoch zameraných na tvorbu hudobných hviezd</p> <p>Žiak si uvedomuje dôsledky mediálne vyrobenej slávy na život človeka.</p>

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudobné videoklipy a prezentované hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> • Videoklip • Hudobné videoklipy • Symbolické reprezentácie kultúry mladých, štýlu života vo videoklipech. • Ponuky vzorov správania v hudobných videonahrávkach • Hudobné relácie vo verejno-právnej a komerčných televíziách aj z pohľadu konzumu žiakov. • 	<p>Rozoznávať a kriticky hodnotiť mediálne prezentované vzory správania vo videoklipech Rozoznávať hodnoty komunikované v hudobných videoklipech a dokázať ich odlišovať od pseudohodnot</p> <p>Zaujímať negatívny postoj k povrchno zobrazovanému životnému štýlu človeka vo videoklipech..</p>
Sociálna reklama a jej spoločenský význam	<ul style="list-style-type: none"> • Aký je rozdiel medzi komerčnou a nekomerčnou reklamou? • Príklady sociálnej a charitatívnej reklamy a jej účinky človeka • Význam a účinnosť sociálnej reklamy • Postoj ľudí k sociálnej reklame 	<p>Charakterizovať pojem reklama, vysvetliť rozdiely medzi komerčnou a nekomerčnou reklamou</p> <p>Vysvetliť podstatu a cieľ sociálnej reklamy a vymenovať oblasti, ktoré patria do sociálnej reklamy Zdôvodniť hodnoty, na ktorých je sociálna reklama postavená.</p> <p>Identifikovať rôzne druhy argumentov a apelov v sociálnej reklame.</p> <p>Zrealizovať anketu medzi spolužiakmi o ich postojoch k sociálnej reklame..</p>
Tvorba rozhlasovej nahrávky	<ul style="list-style-type: none"> • Tvoríme si vlastnú rozhlasovú reláciu Rozdeľujeme si úlohy.... • Tvoríme spravodajskú alebo publicistickú reláciu • Kolektívna príprava, tvorba a zverejnenie rozhlasovej nahrávky vybraného žánru (rozhlasová reportáž, rozhlasové spravodajstvo, rozhlasová hra • Odvysielanie relácie v školskom rozhlase • Praktická mediálna práca 	<p>Zvládnuť výber a prípravu školskej rozhlasovej relácie.</p> <p>Aktívne vytvoriť a zrealizovať v redakčnom tíme triedy konkrétnu reláciu</p> <p>Zhodnotiť kvalitu a úroveň relácií vytvorených v školskom kolektíve</p>

Obsahový a vzdelávací štandard
8. ročník 2 hod. týždenne/ 66 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Masové médiá ako organizácie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozdelenie médií</i> • <i>Verejnoprávne médiá</i> • <i>Súkromné médiá</i> • <i>Financovanie médií</i> • <i>Vplyv na verejnú mienku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímať masové médiá v organizačnom a inštitucionálnom kontexte, - chápať rozdiel medzi verejnoprávnymi a súkromnými médiami v ich poslaní, forme vlastníctva, financovaní, - porozumieť výberu a spôsobu prezentácie mediálnych obsahov podľa kritéria: záujmy mediálnych tvorcov, - uvedomovať si možnosť ovplyvňovania verejnej mienky prostredníctvom mediálnych obsahov.
Charakteristické znaky tlačенých médií v porovnaní s inými médiami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Druhy tlačенých médií</i> • <i>Historický vývin tlačенých médií.</i> • <i>Neperiodické a periodické tlačené médiá: kniha, noviny, časopisy.</i> • <i>Základná charakteristika v porovnaní s inými (elektronickými) druhmi médií</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - definovať základné odlišnosti a vlastnosti jednotlivých tlačенých médií (noviny a časopisy verus knihy) v porovnaní s elektronickými a digitálnymi médiami, - poznať etapy histórie tlačенých médií vo vývoji masovej komunikácie, - uvedomiť si, akú mieru pozornosti od nás vyžadujú tlačené médiá, - vnímať fenomén času (sloboda v určení času) a fenomén priestoru (sloboda v určení priestoru) pri konzumovaní tlačенých médií, - uvedomiť si význam tlačенých médií pre život ľudí i svoj život, - dokázať informovať o udalosti na základe porozumenia obsahu článku v novinách či časopise.
Druhy a typy periodickej tlače	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Charakteristika vybraných denníkov, týždenníkov, mesačníkov. "Seriózne" tituly periodickej tlače.</i> • <i>Rozdelenie podľa periodicity</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať medzi základnými titulmi periodickej tlače čo do obsahu, periodicity, - kriticky posudzovať kvalitu obsahovej zložky, využívaných výrazových prostriedkov v bulvárnych tlačенých médiách v

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdelenie podľa obsahu • Bulvárna tlač. • Obsahové prvky periodických tlačených médií • Rubriky, témy, štýl a spôsob informovania v seriózných a bulvárnych periodikách. 	<p>porovnaní so „serióznymi titulmi“,</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať prvky bulvarizácie v bulvárnych médiách a v „serióznej“ tlači, - kriticky posudzovať štýl informovania v periodickej tlači v zmysle vierohodnosti informácií.
Správa alebo komentár?	<ul style="list-style-type: none"> • Žurnalistické žánre v tlačených médiách • Správa • Spravodajský rozhovor • Riport • Komentár • Rozdiel medzi spravodajskými (správa, spravodajský rozhovor, riport) a publicistickým žánrami (komentár, úvaha) na konkrétnych príkladoch 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať základné žánre novinárskeho štýlu podľa dominantných znakov jednotlivých žánrov. - rozoznávať základné rozdiely medzi spravodajským (informatívnym) podaním a interpretáciou – komentovaním. - zaujímať vlastný názor k publikovaným príspevkom v novinách a dokázať ho vyargumentovať, postaviť ho na fakty, proti tvrdeniam, na popretí pôvodného argumentu. - rozpoznávať, že aj spôsob mediálneho spracovania prejavov môže ovplyvniť účinok podaných faktov, chápe, že správy a informácie sú nevyhnutné pre uspokojovanie potreby byť informovaný, no môžu ovplyvniť človeka nielen v pozitívnom poznaní, ale aj v negatívnych pohnutkách (tie môžu viesť dokonca k napodobovaniu negatívnych činov, ak sú podané ako hrdinstvo...) - vytvoriť správu, resp. ďalšie žánre (spravodajský rozhovor, riport). - Dané ciele sú súčasťou dlhodobého dosiahnuteľných cieľov: aktívne vyhľadávať vhodné, resp. vyhovujúce médiá, racionálne selektovať z tzv. bulvárnej a serióznej tlače. - nepodliehať tlaku väčšiny – vyberať si len z bulvárnej tlače,
Ako vznikajú a distribuujú sa noviny a časopisy	<ul style="list-style-type: none"> • Redigovanie • Tlač a distribúcia výtlačkov • Organizačná štruktúra redakcie denníka • Profesie, ktoré sa podieľajú na príprave, výrobe a distribúcii • Úprava, podklady pre tlač • Získavanie ohlasov čitateľov na vydané číslo periodika 	<ul style="list-style-type: none"> - opísať fázy prípravy, tvorby, tlače a distribúcie novín a periodík - charakterizovať pracovné činnosti profesií spojených s prípravou, tvorbou, tlačou a distribúciou novín a časopisov - Uvedené ciele sú súčasťou dlhodobého cieľa: naučiť žiaka, aby porozumel základným odlišnostiam medzi jednotlivými médiami, užíval ich stránky pozitívne a vedel sa chrániť pred stránkami negatívnym
Práca redaktora a reportéra	<ul style="list-style-type: none"> • Novinárska práca 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať naplň tvorivej fázy novinárskej práce v rôznych typoch médií

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
v médiách	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Analýza práce v médiách</i> • <i>Čo robí novinár v denníku, časopise, v televízii, v rozhlase?</i> • <i>Porovnanie práce redaktora v rozhlase, televízii a tlačných médiách.</i> • <i>Kto sa môže stať žurnalistom?</i> • <i>Aké predpoklady musí spĺňať človek, ktorý chce byť dobrý žurnalista, aké charakterové vlastnosti sú nevyhnutné pre výkon profesie žurnalistu.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zaujať postoj k novinárskej profesii z hľadiska jej náročnosti - analyzovať a hodnotiť prácu moderátora a reaktora – reportéra v televízii
Legislatívny rámec médií. Etické zásady novinárskej práce	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Novinárska etika</i> • <i>Etika v televízii a rozhlase</i> • <i>Čo je etické a neetické v žurnalistickej profesii.</i> • <i>Príklady porušovania žurnalistickej etiky (vpád do súkromia osoby, porušenie ľudskej dôstojnosti, nepravdivé údaje).</i> • <i>Etické kódexy žurnalistickej profesie. Inštitúcie, samoregulačné orgány, ktoré dozerajú nad dodržiavaním etických zásad novinárskej práce v oblasti tlačných médií</i> • <i>Formulácia ohlasu čitateľa na článok s neetickým obsahom</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná etické a neetické formy správania novinárov - dokáže rozlišovať medzi etickými a neetickými mediálnymi obsahmi v médiách - kriticky hodnotí tvorbu novinárskych príspevkov podľa etických kritérií - dokáže sformulovať ohlas na článok s neetickým obsahom a nadviazať kontakt s regulačným orgánom v oblasti dodržiavania novinárskej etiky
Populárne časopisy pre mladých	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Komerčné tínedžerské časopisy</i> • <i>Štruktúra, obsah a charakteristické črty časopisov pre mladých.</i> • <i>Typické spôsoby (využívané verbálne, vizuálne výrazové prostriedky) "oslovenia" cieľového publika časopisov.</i> • <i>Obraz životnej reality mladých v periodikách</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže kriticky posudzovať kvalitu obsahovej zložky, využívaných výrazových prostriedkov časopisov pre mladých - odhaľuje manipulatívne prvky v časopisoch pre mladých, ktoré vnucujú určitý obraz ideálneho dievčaťa, či chlapca. - reflektuje účinky vybraných obsahov a ich spôsobov výrazového stvárnenia časopisov pre mladých na vlastnú osobnosť - identifikuje znaky bulvárneho štýlu tínedžerských časopisov na konkrétnych príkladoch

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
		<ul style="list-style-type: none"> - uvedomí si pozitíva nekomerčných časopisov pre vývin svojej osobnosti - Dané ciele sú súčasťou dlhodobého cieľa: žiak selektovane využíva pre neho určené tituly tlačенých periodických médií.
<p>Prečo ľudia čítajú noviny, časopisy, počúvajú rozhlas a sledujú televíziu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Motívy ľudí pri využívaní médií.</i> • <i>Zisťovanie záujmu publika o médium.</i> • <i>Výskumy sledovanosti, počúvanosti, čítanosti médií</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná publikum rôznych druhov médií a vníma rôznorodé motivačné aspekty využívania médií - chápe ako ovplyvňuje záujem publika o mediálne obsahy výšku príjmov v médiách a programovú ponuku médií - Uvedené ciele sú súčasťou dlhodobého cieľa: naučiť žiaka, aby porozumel základným odlišnostiam medzi jednotlivými médiami, užíval ich stránky pozitívne a vedel sa chrániť pred stránkami negatívnymi.
<p>Tvorba triedneho resp. školského periodika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vytvorenie vlastného redakčného tímu.</i> • <i>Vyhotovenie vlastného titulu, výtlačku triednych, školských alebo obecných novín alebo časopisu.</i> • <i>Distribúcia periodika.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť triedny časopis. Celý kolektív sa podieľa na jeho príprave a tvorbe.

Obsahový a vzdelávací štandard
9. ročník 2 hod. týždenne/ 66 hodín ročne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Charakteristické znaky digitálnych médií v porovnaní s inými médiami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Výhody "nových médií" : integrácia viacerých médií, interaktivita, ultimodálnosť, vysoká kapacita, flexibilita formy, obsahu, dynamika. Internet, DVD, CD-rom, digitálna TV.</i> • <i>Multimediálne služby</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - chápať podstatu, charakter a prednosti „digitálnych médií“ a nových multimediálnych služieb v porovnaní s ostatnými médiami, - vyhľadať na internete prevádzkovateľov nových multimediálnych služieb (platenej TV, videa na objednávku), - dokázať využiť „klasické“ médiá na internete. - Uvedené ciele sú súčasťou dlhodobého cieľa: naučiť žiaka, aby porozumel základným odlišnostiam medzi jednotlivými médiami, užíval ich pozitívne stránky a vedel sa chrániť pred stránkami negatívnymi.
Internet a jeho možnosti v oblasti masovej a osobnej komunikácie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Internet ako zdroje získania informácií.</i> • <i>Význam internetu, mobilov a ich služieb (e-mail, chatovanie, skype, súkromné internetové stránky mladých, sms...) pre život mladého človeka.</i> • <i>Výhody a riziká</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe internet ako informačné, vzdelávacie a zábavné médium, - je schopný získať informácie z internetových novín, - dokáže zodpovedne využiť internet v oblasti medziosobnej komunikácie, - pozná možnosti, ktoré ponúkajú internetové médiá na vyjadrenie vlastnej mienky, - sformuluje svoj názor na vybranú tému, ktorú by bolo možné uverejniť na blogu, - uvedomuje si úskalia využívania internetu na medziosobnú komunikáciu..
Aká skutočná je multimediálna realita?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Znaky multimediálnej Cyber reality</i> • <i>Simulácia reality v multimediálnych produktoch vo vzťah ku skutočnosti</i> • <i>Príťažlivosť virtuálnych svetov pre mladého človeka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná typické znaky multimediálnej reality, - rozlišuje medzi multimediálnou realitou a skutočnosťou, - uvedomuje si negatívne dôsledky závislosti na internete a iných médiách na osobnosť človeka. - žiak je schopný chrániť sa pred negatívnymi stránkami internetu (zabrániť vlastnej závislosti na internete) a nachádzať alternatívne spôsoby využívania voľného času.
Odvrátená strana virtuálneho sveta	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolné mechanizmy proti neetickým obsahom na Internete.</i> • <i>Prípady porušovania etiky.</i> • <i>Počítačové pirátstvo.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - chápať dôvody a spôsoby ochrany autorských práv v priestore internetu, - poznať dôsledky konania počítačových pirátov, - vyhľadať na internete rady pre jeho užívateľov, ako chrániť seba a svoj počítač,

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ochrana a porušovanie autorských práv na Internete</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - v prípade potreby použiť spätnú kontrolu navštívených stránok cez ikonu história, - dokázať bezpečne využívať internet aj bez „detských zámkov“, čiže hesiel a filtrov.
Počítačové hry videohry len ako zábava?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zábavná funkcia počítačových hier a videohier. Realita počítačových hier a videohier vo vzťahu k uskutočnenosti.</i> • <i>Hodnoty prezentované v počítačových hrách.</i> • <i>Násilné obsahy počítačových hier a ich účinky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať, že počítačové hry a videohry využívajú násilie, boje, vojny ako prvok zábavy, a tak ho veľobí, - rozoznávať, ktoré počítačové hry a videohry majú pozitívny prínos pre vlastnú osobnosť, - reflektovať vlastné prežívanie hrania počítačových hier, najmä s násilným obsahom, - uvedomiť si negatívne dôsledky neprimeraného konzumu počítačových hier a videohier na človeka a špeciálne na vlastnú osobnosť, - rozlišovať medzi zábavou, ktorú ponúkajú počítačové hry a videohry a zábavou v skutočnosti - uvedomovať si jej hodnotu a vedome si voliť iné alternatívne formy zábavy. - Splnenie základných cieľov sleduje dlhodobý cieľ. Žiak sa naučí: . Zaujať hodnotiaci postoj k počítačovým hrám a videohrám podľa kvality, s akou plnia zábavnú funkciu a využívať počítačové hry selektovane ale s mierou. -
Účinky médií na človeka	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moc médií a ich účinky na človeka. Obsahová analýza filmu Truman show</i> • <i>Pozitívne a negatívne mediálne vplyvy na jedinca a spoločnosť.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať oblasti vplyvu médií na človeka, špeciálne na vlastné prežívanie a správanie - vymenovať pozitívne a negatívne príklady vplyvu médií na ľudí - rozlišovať medzi pozitívnymi a negatívnymi vplyvmi médií na vlastnú osobnosť - využívať poznatky o vplyve médií na vlastnú osobnosť v regulácii vlastného konzumu médií - zaujímať kritický postoj k televíznym programom typu reality šou.
Reality šou	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Televízne programy žánru reality šou. Kritické hodnotenie prostriedkov zábavy. Problematika</i> • <i>ochrany ľudskej dôstojnosti a intimity človeka v mediálnych obsahoch reality šou.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje ilúziu skutočnosti, ktorá je skrytá v obsahu relácií typu reality TV - si uvedomuje, že za vysielaním programov typu reality TV sú predovšetkým ekonomické záujmy televíznych spoločností

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
		<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zaujať kritický postoj k obsahom reality TV, k neetickým prvkom v tomto formáte - prehodnocuje svoje sledovanie programov typu reality TV
Talkšou ako televízny žáner	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kritický prístup k prezentovaným spôsobom správania, vzorom riešenia problémov človeka.</i> • <i>Vplyv mediálnej talkšou na postoje človeka k určitej téme. Analýza konkrétnej televíznej talkšou</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popísať charakteristické znaky talkšou - zaujíma kritický postoj k prezentovaným spôsobom správania, vzorom riešenia problémov človeka, hodnotovým orientáciám v talkšou - je schopný prezentovať vlastný názor na problém a reflektuje ako vplývajú mediálne prezentované názory v talkšou na vlastné postoje k určitej téme. - Tematickým celkom sa sleduje dlhodobý učebný cieľ: žiak si uvážene vyberá z mediálnej ponuky
Tv žáner: seriály, Soap-opery, telenovely	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Charakteristika žánrov.</i> • <i>Realita seriálov, mydlových opier, telenoviel vo vzťahu k reálnemu životu človeka.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - diferencuje medzi seriálovou a sériovou formou rozprávania - identifikuje typické znaky príznačné pre televízny žáner: soap opera, telenovela (od výrazových prostriedkov až po ich usporiadanie) - dokáže vysvetliť rozdiel medzi skutočnou realitou a realitou prezentovanou v soap opere - analyzuje obsahovú stránku televíznych soap-opier, telenoviel a rozlišuje medzi skutočnými hodnotami a prvkami, ktoré sú deformáciou ľudských hodnôt - chápe, že sledovanie seriálov typu soap opera, telenovela je stratou času a nahrádza svoj "konzum" inými hodnotnejšími seriálmi alebo iným druhom činnosti
Reklama a jej účinky	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ciele a funkcie reklamy.</i> • <i>Prostriedky presvedčovania a ovplyvňovania (manipulácie) v reklame.</i> • <i>Reklama a vznik konzumných návykov, spôsobov života, vytváranie pseudopotrieb človeka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať - uvedomiť si a rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy (účinnosť) reklamy na človeka - zdôvodniť význam poznania charakteristík a správania sa cieľovej skupiny - vytvoriť si názor na podporovanie konzumného správania reklamou - analyzovať formálne postupy -stratégie reklamy a ich účinky - identifikovať manipulatívne prvky v reklame
Tvorba reklamného plagátu.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ako by sa dala spropagovať cez reklamu škola - návrhy žiakov.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - poznať základné zásady tvorby esteticky dobre pôsobiaceho a efektívneho reklamného komunikátu.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ako vytvoriť úspešnú reklamu</i> • <i>Reklamná agentúra</i> • <i>Reklamný plagát</i> • <i>Druhy reklamného textu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnuť v timovej spolupráci konkrétny reklamný plagát propagujúci školu - reflektovať nad teóriou procesu tvorby na praktických návrhoch reklamných komunikátov - odprezentovať pred spolužiakmi vlastné reklamné návrhy - argumentovať v prospech svojho grafického riešenia
<p>Tvorba vlastného mediálneho produktu a jeho zverejnenie na internete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zverejnenie reklamného plagátu, triedneho periodika alebo ukážok videofilmu, či rozhlasovej nahrávky na Internete</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - tvorivo a samostatne spájať teoretické vedomosti i praktické skúsenosti z mediálnej výchovy s presahom z informatiky a slovenského jazyka - zapojiť sa do kolektívnej práce vzniku multimedialného produktu. - spoluvytvárať mediálny produkt, ktorého úlohou je jeho návštevníkom v prostredí internetu - čitateľom, poslucháčom alebo divákom tlmočiť a komunikovať určité informácie, myšlienky, postrehy, posolstvá a obsahy - konfrontovať svoje nápady v povzbudivo súťaživej atmosfére so spolužiakmi - vyberať si formu a typ mediálneho produktu po dohode s pedagógom

Učebné zdroje

Kačinová, V.: Experimentálne UO mediálnej výchovy pre 5. – 9. roč. ZŠ a 1. - 4. roč.

osemročných gymnázií. Bratislava, ŠPÚ, 2005, upravené 2008-02-15

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova pre 7. ročník základných škôl metodické materiály I. a II. časť, ŠPÚ 2005

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova pre 8. ročník základných škôl metodické materiály I. a II. časť, ŠPÚ 2007

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova pre 9. ročník základných škôl metodické materiály I. a II. časť, ŠPÚ 2007

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova učebné texty pre 7. ročník základných škôl I. a II. časť, ŠPÚ 2005

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova učebné texty pre 8. ročník základných škôl I. a II. časť, ŠPÚ 2005

Kačinová V. a kol. : Mediálna výchova učebné texty pre 9. ročník základných škôl I. a II. časť, ŠPÚ 2005

a iné

Učiteľ bude zabezpečovať študijný materiál a umožní žiakom prístup k rôznym informačným zdrojom alebo bude informovať žiakov o tom, kde vhodný materiál je možné nájsť.

V tomto procese bude učiteľ skôr príjemným radcom a usmerňovateľom.

Významným prostriedkom na realizáciu vyučovania mediálnej výchovy bude audiovizuálna technika (TV, DVD - prehrávač, VHS – prehrávač, CD – prehrávač, kazetový – prehrávač, gramofón, diktafón, počítač) ako aj iné názorné učebné prostriedky (vystrihnuté články z novín a časopisov, karikatúry, grafy, knihy a pod).

Moderne vyučovať nie je možné bez používania IKT. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie s požadovanou problematikou.

Ako súčasť vyučovania odporúčame v 7. ročníku exkurziu do rozhlasu, alebo komerčného rádia. V 8. ročníku exkurziu do tlačiarne, alebo redakcie printového periodika. V rámci regionálnych možností je možné navštíviť aj regionálnu televíziu.